

Regin Prenters prædiken langfredag

Taler

Regin Prenter
Professor i dogmatik og præst

Sted

Branderup Kirke

Omstændigheder

Prædikenen er holdt i 1974 eller 1976, men en præcis dato kendes ikke

Prædikentekst

Johannesevangeliet kapitel 19, vers 25-30

FIRE KORSORD

Evangelisten Johannes' skildring af Jesu pine på korset, som vi nu har lyttet til, adskiller sig tydeligt fra de andre evangelisters. Johannes omtaler ikke dem, der spottede den korsfæstede. Til gengæld fremdrager han to personer, der også stod ved Jesu kors, men ikke tog del i spotten: Jesu moder og den discipel, han elskede.

Over korbuen i vor kirke hænger dens smukkeste kunstværk: fremstillingen af den korsfæstede med hans moder og Johannes under korset. Denne korsfæstelsesgruppe har i snart 600 år mindet menigheden i Branderup om det, som den fjerde evangelist i sin skildring af langfredagen giver en så fremtrædende plads, og som prædikenen i dag også skal dreje sig om: Jesu ord fra korset til sin moder og den discipel, han elskede.

“Da Jesus nu så sin moder og den discipel, han elskede, stå hos, siger han til sin moder: “Kvinde! se, det er din søn!”

Den i vore øren mærkeligt klingende tiltale “kvinde!” kender vi også fra fortællingen om brylluppet i Kana. Den angiver, at Jesus ved begge lejligheder henvender sig til sin moder som den, der har født Menneskesønnen, det sande menneske, til verden, som en ny Eva, der i åndelig forstand er stammoder til en ny menneskeslægt med hendes søn som hoved. “Se, det er din søn!” siger Jesus. En forunderlig afskedshilsen!

I sin salme "Gak under Jesu kors at stå" tyder Kingo ordet sådan, at Johannes skal erstatte Jesus som Marias forsørger:

En anden søn han hende gav
til lindring, trøst og støttestav:
"Johannes, tag dig hendes sag
som moders an fra denne dag!"

Men denne tolkning stemmer ikke med, hvad evangelierne fortæller om Jesu forhold til sin moder og sine brødre.

Jesus var ikke sin mors forsørger. I de andre evangelier hører vi, at Jesus, da han begyndte sin gerning, flyttede hjemmefra, og at hans moder og brødre forgæves søgte at få ham hentet hjem igen. Brødrene har været Marias "lindring, trøst og støttestav".

Der må altså ligge noget andet og større i ordet "søn" end det, Kingo lægger i ordet. Hvis den discipel, Jesus elskede, er apostelen Johannes – som det almindeligt antages – da betyder Jesu ord til Maria, at en apostel skal tage Jesu plads som hendes søn, ikke i betydningen "lindring, trøst og støttestav", men i betydningen "menneskesøn", den menneskefrelser, hun havde givet livet. "Se, det er din søn!", betyder da: "Din søn, Menneskesønnen, som også er Guds søn, han skal i fremtiden være hos dig og hos den nye menneskeslægt, som du åndeligt skal være stammoder for, i sit ord, det ord, som denne apostel og hans medapostle skal sendes ud med til alle mennesker efter hans opstandelse." Det ord har Maria ikke fattet i det øjeblik, det lød. Men siden, da også hun havde fundet sin plads i den menighed, som under Johannes' og de andre apostles ledelse bøjede knæ for hendes søn, Menneskesønnen, da måtte hun indse, hvad den korsfæstedes afskedshilsen havde at betyde.

Maria, stående forrest i den kristne menighed, i sin person et billede af hele den kristne menighed som Herrens brud, hun skal sammen med menighedens andre medlemmer til alle tider og på alle steder altid have sin søn, Menneskesønnen, hos sig i hans ord, som apostlene og alle, der træder i deres fodspor, lægger mund til. "Den, som hører eder, hører mig!" havde Jesus engang sagt til sine apostle. Ikke uden, men med apostlene, i deres vidnesbyrd og bekendelse, vil Jesus, Guds og Marias søn, være til stede i sin menighed indtil dagens ende. Det viser vor altertavle os derved, at den korsfæstede, af hvis vunder dåben og nadveren

udspringer, på begge sider er omgivet af apostlene.

"Kvinde, se det er din søn!".

"Derefter siger han til discipelen: "Se, det er din moder!" Også dette ord er gådefuldt. Johannes havde sin egen moder at være søn for. Hun var til stede ved korset; for hun var nr. 2 af de fire kvinder, evangelisten nævner som tilstedeværende ved korsfæstelsen: Jesu moder, hans moders søster, Maria Klopas' hustru og Maria Magdalene. Jesu moders søster hed ifølge Markus Salome og var apostelen Johannes' moder. Jesus opfordrer ikke Johannes til at forlade sin egen moder for at tage sig af Maria. Nej – det er ikke som søn af Zebedæus, Jesus her tiltaler Johannes. Det er som apostel, som sit vidne. Og den kvinde, der i hans apostelgerning skal være som en moder for ham, er Maria, ikke som Josefs enke, men Maria som den, der åndeligt talt skal være stammoder for den nye menneskeslægt, der har hendes søn som hoved. Fordi Maria fødte den Menneskesøn til verden, som apostelen efter hans opstandelse skal forkynde og bekende som alle menneskers herre, derfor er hun som den, der står forrest i Jesu Kristi menighed, i åndelig forstand moder til apostlene og til alle, der forkynder hendes søns ord som hans vidner. "Se, det er din moder!"

Og fra den time – siger evangelisten – tog discipelen hende hjem til sit. Bogstaveligt opfattet stemmer det ikke med, hvad Apostlenes Gerninger fortæller. For dér hører vi, at Maria, der – ligesom Jesu brødre – ikke havde sluttet sig til discipelkredsen i Jesu levedage, straks efter opstandelsen er at finde i discipel- kredsen, men sammen med Jesu brødre. De har stadig boet sammen. "Han tog hende hjem til sit" må derfor betyde, at han tog hende med ind i discipelkredsen. Sådan gik det altså til, at Maria så brat kom ind i den kreds af Jesu disciple, som hun hidtil havde stået så fjernt – sammen med Jesu brødre. Det var den discipel, Jesus elskede, som på Jesu ord tog hende med derind.

Når vi på denne Langfredag har evangelisten Johannes som vejleder i betragtningen af Jesu langfredagspine, giver han os lov at se Jesu kors i lyset af det, der skete påskemorgen og pinsedagen. Så også her gælder det: påskemorgen, pinsedagen, ikkun de forklarer sagen. Vi får lov at se bort fra spotterne, ikke for at vi skal glemme Jesu forhånelser – det har de andre evangelister sørget for, at vi ikke vil kunne – men for at vi skal se, at spotterne ikke havde ret, han, de spottede, han havde ret. Vi skal på denne Langfredag med den fjerde evangelists røst klingende i vore ører og med den middelalderlige billedskærers kunstværk

for vore øjne have lov at se bort fra hadet, fra spotten, fra pinen, fra anfægtelsen, som fyldte langfredagens bitre timer, frem til det, den korsfæstede udrettede i sin lidelse og død, frem til den menighed, der med hans moder som forbillede i troen og med hans apostel som vejleder i læren blev den skønne frugt af det, han led. På denne langfredag skal vi fra korset høre Jesu ord til Maria og til Johannes som ord, hvori han siger også os, hvorfor han hænger dør og lider spot, skam og fordømmelse uden nogen skyld hos sig selv: det er, for at vi frimodigt kan tage vor plads i hans menighed under hans kors med hans moder Maria stående forrest som vort forbillede i troen og med hans apostles vidnesbyrd som vor rette vejledning i den eneste visdom til salighed. Evangelisten Johannes siger dermed til os, at vi ikke holder Langfredag for at ynke Jesus. Det har folk som vi slet ingen ret til. Vi er ikke tilskuere til en tragedie, som vi kan røres til tårer over. Nej – vi holder langfredag for at prise Gud for den vej til himmelen, der blev åbnet for os i Langfredagens bitre timer.

Derfor skal vi også til sidst huske på de to ord af Jesus, evangelisten Johannes også lod os høre efter hans ord til Maria og Johannes. Derefter, da Jesus vidste, at alting nu var fuldbragt, for at skriften skulle opfyldes, siger han: "Jeg tørster". Der stod et kar, fuldt af eddike. De satte da en svamp fuld af eddike på en isopstængel og holdt den til hans mund. Da nu Jesus havde taget eddiken, sagde han: "Det er fuldbragt" og han bøjede hovedet og opgav ånden.

Det første ord minder os om, at pinen endnu ikke var udstået helt, lidelsernes bæger ikke tømt til sidste dråbe. Hans legeme blev ofret med, fra første til sidste øjeblik, dette legeme, hvis hænder havde udført hans mange velgerninger, hvis mund havde udtalt de livsalige ord om Guds rige, dette legeme blev ofret med på korsets alter. Og dermed var forudsætningen bragt til veje for, at det gådefulde ord, han havde udtalt over brødet ved påskemåltidet aftenen før, kunne opfyldes ved menighedens nadvermåltid, lige indtil han kommer igen: "Dette er mit legeme, som gives for eder."

Det andet ord siger os, at nu er ofret bragt. Der mangler intet. Menneskesønnen kom, ikke for at lade sig tjene, men for at tjene og give sit liv til en genløsning for mange. Se, nu er det givet. Paradisets dør står atter åben for alt, hvad der hedder menneske. Han bøjede hovedet og opgav ånden. Nu må hans himmelske Fader gribe ind og skaffe ham ret. Det gør han – påskemorgen.

Kilde

Prenter, Regin: "Ordet og troen. Prædikener fra Branderup kirke", s. 56-59. Forlaget Aros. 1976.

Kildetype

Dokumentation i bogværk

Tags

Anden tekstrække, Langfredag, Prædiken, Prædikener fra 1900-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/regin-prenters-praediken-langfredag>